

فہمینہ

تاریخ با استاد علی سلامتی

9 123456789

تسهیل حکومت

مادک

ایلامی ← بومیان ایران

آریایی اقوام مهاجر به ایران هستند

پارتک

دهیوک : مؤسس

هوخستر : اوج

پارسک

به باستان مع

آستیان : سترو

به وسیله آموزش
فنا منشی

کمبوجیه

داریوش

به طرز مشترکی گشته می شود

کمبوچیہ ← فتح مصر

داریوش

- ← منظم كرد سياہ
- ← سياہ جاويدان
- ← مفاليت كى عمرانى
- ← تاسيس نيزو كرد يايى
- ← سكر فالى معماری
- ← تدریت حاکمیت مدرنك

کوروش

- ← فتح بابل
- ← منشور کوروش
- ← کسر کشایی به آسیای صغیر
- ← فتح شرسارد

اسکندر مقدونی در کدام نبردها سپاه هخامنشی را شکست داد؟ (ذکر دو مورد) **ایسیوس / راننیلیس / لوگمیل**

چرا کورش هخامنشی مورد تحسین و تکریم قرار گرفته است؟ توضیح دهید.
**فتح بابل و مسالمت آمیز
رفقار مسالمت جویانه و مدارا جویانه کورش کبیر**

چرا آشوری‌ها به نواحی غربی ایران حمله می‌کردند؟

برای کسب غنائم و سبک‌های قیمتی و منابع

اولین بار نام ماد در کدام منبع ذکر شده است؟

۱- سالنامه شاهان آشوری

۲- سالنامه شاهان بابلی

۳- سالنامه شاهان اکدی

۴- سالنامه شاهان سومری

۱- مدارجویی و آزادی وینی

۲- عملیات عمرانی

۳- به وجود آمدن سپاه منظم و کارآمد

هخامنشیان چه میراث‌های تمدنی به یادگار گذاشته‌اند؟

آریوبرزن

سردار شجاع ایرانی که در برابر اسکندر مقاومت کرد که بود؟

داریوش یکم چگونه به قدرت رسید؟ از ناخه دیگرها منشیان با سرلوب و سلس گوماهه مغ

به قدرت رسید و پادشاه شد.

برای اولین بار در چه زمانی و در کجا به مادها اشاره شده است؟ سالنامه کی آشوری

حکومت ماد در دوران فرمانروایی چه شخصی و چگونه به اوج قدرت خویش رسید؟ او چگونه به حکومت آشوریها پایان داد؟

لهووخستر / با ایجاد سپاه منظم با حکومت بابل علیه آشوریان متحد شد

و آشوریان را از بین برد.

چگونگی سقوط ماد را به طور خلاصه توضیح دهید. آستیاگ آخرین پادشاه مادی که

به خوش گذرانی مشغول بود و درایتی برای کسور واری نداشت؛ سرانجام

اشراف **ماد** علیه او همدست شدند و با کوروش هخامنشی از خاندان **پارس**

مست شدند و آستیاگ را از میان برداشتند

10 שנים

اسکندر مقدونی ← ایران ← سلولوس ← نیلاتور ← سلولیان

مرگ

← ہند

← مصر

← بین النہرین ← سلولوس

← آسیای صغیر

اختلاف و مدگری بین جانیسیان
 و سرداران اسکندر برای حکومت
 بر مناطق فتح شدہ

رقابت
 درگیری

مرزهای غربی
 قلمرو سلولیان

حکومت سلولیان از مرزهای شرقی

اپرینی / پیرینی → استلانی

ضعف حکومت اٹلانی سے شریف سیاست و دیگر کی خارجی

جنگ کی پیوستہ این و روم

لے اردوان چہارم سے از اردشیر بابکان ساسانی شکست می خورد

جنگ حران سے سورنا بر کراسوس پیروز می شود

لے استنادہ از صدای جلی سے ترس و وحشت رویان

چرا حکومت اشکانی در اوایل قرن سوم میلادی به سستی گرایید؟
حنگ کی پی در پی
با رومیان خصوماً
در نواحی آسیای صغیر

والریانوس سے اسیرو کی شہر

گردیانوس کے کشتہ

کدام یک از گزینه‌های سمت راست با شماره‌های سمت چپ در ارتباط است؟ (در ستون سمت چپ دو مورد اضافی است.)

(الف) شورش بهرام چوبین	(۱) خسرو پرویز
(ب) کشته شدن گردیانوس امپراتور روم	(۲) قباد یکم ساسانی
(ج) حمایت از مزدک	(۳) هرمز چهارم ساسانی
	(۴) خسرو انوشیروان
	(۵) شاپور یکم ساسانی

جریان مزدک

قباد یکم: در ابتدا از مزدک حمایت می‌کند

با مزدک به مقابله می‌پردازد

پسر و جانشین قباد خسرو

مزدک را به مناظره‌ای ساختگی دعوت کرد و آن کار را شست

ادیسیر سوم صعرا بازمیرواند

اردشیر دوم صعرا از طبر و هخامنشیان
حدایت

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) کدام رخداد در دوره پادشاهی اردشیر سوم هخامنشی اتفاق افتاده است؟

- ۱- شورش کورش کوچک در آسیای صغیر
- ۲- ضمیمه شدن دوباره مصر به قلمرو هخامنشیان ✓
- ۳- تصرف آتن توسط سپاه هخامنشیان
- ۴- نبرد دریایی در تنگه سالامیس با یونانیان

ب) ساسانیان بیشتر بر سر کدام منطقه با امپراتوری روم اختلاف و درگیری داشتند؟

- ۱- آسیای صغیر
- ۲- شمال سوریه
- ۳- ارمنستان
- ۴- بین النهرین

مقایسه پدیده‌های تاریخی:

(الف) شیوه رفتار **هخامنشیان** و **سلوکیان** با اقوام گوناگون را مقایسه کنید. به اقدام ملل تابع از نظر ملیت و اعتادات احترام می‌گذرانند و به آنها آزاد گردنی می‌دادند.

(ب) نحوه تشکیل حکومت **هخامنشیان** و **ساسانیان** را مقایسه کنید.

که با شاست اردوان چهارم توسط اردشیر بابکان
به قدرت رسیدند

که با شاست آرتیانیان
آخرین پادشاه ماد به قدرت
رسیدند

دلیل موفق نشدن نافرمانی‌ها و شورش‌های ایرانیان در برابر سپاهیان اسکندر مقدونی چه بود؟

به دلیل پراکندگی شورش‌ها و عدم هماهنگی با یکدیگر

چرا مورخان برانداختن حکومت لخمیان توسط خسرو پرویز را اشتباه بزرگی می‌دانند؟

اعراب آل منذر را لخمیان

شهرهای یونانی نشین

اهداف سلوکوس و جانشینان او از ایجاد شهرهای جدید و کوچاندن یونانیان به این شهرها چه بود؟

۳ - ترویج و گسترش تجارت

۱- گسترش مرکزهای یونانی

۲- در صورت مشاهده شورش ایرانی‌ها با آنها مقابله کنند

۵- گسترش بیماری طاعون

۱- از میان برداشتن حکومت لخمیان

عوامل مؤثر در سقوط ساسانیان را بنویسید.
۲- تبعیض و حاصله طبقاتی

۴- گسترش سریع سده دجله
و به زیر آب رفتن منطقه سواد

۳- پیام جذاب دین اسلام مبنی بر برابری و برادری

روابط خارجی حکومت اشکانیان در دوران **مهرداد دوم** را توضیح دهید.
تبیت کنند حکومت اشکانی

چین ← گشایش جاده ابریشم

آخرین پادشاه اشکانی که بود؟ چگونگی از هم پاشیده شدن حکومت اشکانی را بنویسید.

- مشکلات خارجی حکومت ساسانی را بنویسید.
- ۱- حملات مداوم رومیان
 - ۲- هجوم بیابانگردان به مرزهای شرقی
 - ۳- هجوم اعراب به مرزهای جنوب غربی

مهم‌ترین رویداد زمان پادشاهی قباد یکم را بنویسید.

ماجرای مزدک

به چه علت قباد در ابتدا از افکار مزدک حمایت کرد؟ برای سرکوب و محدود کردن قدرت اشراف

موبدان، درباریان و مدعیان قدرت

خسرو پرویز چگونه به تاج و تخت رسید؟

بهرام چوبین سر داری که با کودتا پادشاه شه
 خسرو پرویز (ولیعهد) از ایران به بیزانس گریخت و با کمک رومیان
 قدرت را از بهرام چوبین پس گرفت.

11 11 11 11

اسلانی سے سوارہ نظام

ساسانی سے اسواران

سوارہ وہ مرکب . زرہ ہی پوشیدہ نہ

حکومت اٹلانی ← حکومت مرکزی وجود نہااست

← ملول صوابتی (نیمہ مستقل)

← حکومت ساسانی ← تقویت حکومت مرکزی

← سپاہ دانشی اباد کرد

کدام یک از گزینه‌های ستون سمت راست با شماره‌های ستون سمت چپ مرتبط است؟ (در ستون سمت چپ یک مورد اضافه است.)

(الف) استفاده از روستاییان به‌عنوان پیاده‌نظام	(۱) هخامنشیان
(ب) تشکیل نیروی ویژه ده‌هزار نفری سپاه جاویدان	(۲) ایلامی‌ها
(ج) ایجاد دسته‌های پشتیبانی در سپاه	(۳) اشکانیان
(د) استفاده از صدای طبل در جنگ	(۴) ساسانیان
	(۵) مادی‌ها

خزانه شاهي

مادى و پارسي

ابزار شاهي

جاده شاهي

داربوش

گزینه درست را انتخاب کنید.

الف) خزانه شاهي حکومت هخامنشى توسط چه كسى اداره مى شد؟

- (۱) نمايندگان ملت‌هاى تابعه
(۲) يكي از نجباى بلندپايه پارسي با مادى
(۳) مشاوران ادارى
(۴) نمايندگان ساتراپى‌ها

ب) در باورهاى كهن ايرانى، ايزد ميترا چه نقشى داشته است؟

- (۱) پشتيبان نظم اجتماعى
(۲) يارى دهنده اهوره مزدا
(۳) آفريدگار روشنايى و تاريخى
(۴) يكي از جاودانان مقدس

پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، چه اقداماتی انجام دادند؟

۱- ایجاد سپاه والئی ۲- تقویت حکومت مرکزی

به نظر شما، عوامل توانمندی سپاه اشکانیان در نبرد با دشمنان خارجی مانند امپراتوری روم چه بود؟

پدیسینه صراگرد آنان

وضعیت قضاوت و دادرسی را در زمان هخامنشیان، در چهار سطر خلاصه کنید.

رسمی / قصات ساهی / موبان

غیر رسمی / ریش بسینه ان / بنرلان قبایل

داریوش سے اہورہ مزدا

کدام ادعای پادشاهان هخامنشی به حکومت آنان **جنبه دینی** می داد و دلیل این ادعا چه بود؟

به خواست اهوره مزدا به قدرت پادشاهی رسیده اند

عنوان «چشم و گوش شاه» در دوره هخامنشیان به چه کسانی گفته می شد؟ به کسانی که مسرتت وزارت

و رسیدگی به سائر امور را داشتند

بیاده نظام

سپاه هخامنشی تا زمان داریوش یکم، متکی بر چه واحدهایی بود؟

اعضای سپاه جاویدان در زمان داریوش یکم، از چه گروه‌هایی بودند؟ **جوانان پارسی**

دلیل توانمندی **سواره نظام اشکانی** چه بود؟
چون هنگام سواری، تیراندازی می‌کردند.

12 12 12

اسٹاسٹینڈن ← موجوداتی بردنہ کہ اعرہ مزدارہ

در آفرینش و ادارہ جهان یاری می رسانند .

- به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.
- الف) در دوره هخامنشیان، مسئول بازرسی و مأموران تحت فرمانش، به چه عنوانی معروف بودند؟ چشم و لوش ساه
- ب) شیوه حکومت اشکانیان چه نامیده می شود؟ ملوک طوائفی
- ج) در تشکیلات اداری ساسانیان به وزیر بزرگ چه می گفتند؟ ایران دبیر به
- د) قلمرویی که ساسانیان بر آن فرمان می راندند چه نام داشت؟ ایران سر

ویژگی برجسته جشن های ایران باستان چه بود؟ شکرزاری

پندار نیک / گفتار نیک / کردار نیک

در آیین زرتشتی، دو خصلت و ویژگی **زن خوب** کدامند؟
عفت و پارسایی

در دوران هخامنشیان، کدام قشر و به چه دلیلی جایگاه بالاتری پیدا نمود؟
سرداران به دلیل فتح سرزمین های
مستلن

☆ در دوران اشکانیان، اسیران جنگی چه نقشی داشتند؟
کارهای منازل / معادن ساهی

زنان طبقه اشراف در دوران ساسانی از چه نظر از زنان طبقات دیگر متمایز می شدند؟
پوشش و زیرآلات

13 جين

در اردو یا خزان داشت → ادوب + ابریم

چرا اشکانیان و ساسانیان مانع از ارتباط مستقیم تجاری میان امپراتوری روم با چین و هند می شدند؟

حق گمرکی / حق راهداری و حمل نقل → در آمد پس خبر ارتباط مستقیم

را می گیرد

سکه طلایی داریوش، چه نام داشت؟

الف (دریک) ب) شکل پ) کروزوس ت) ریتون

نفره ای به ساتراپی

سه مورد از اقدامات مهم داریوش اول هخامنشی را که بر وضعیت اقتصادی اثر گذاشت، فهرست کنید.

۱- زبان کردی میا ر سکه و ادژان / ۲- راه دریایی هند و مصر

۳- جاده شاهی بین پایتخت و نهر سارد

بیشتر زمین‌های کشاورزی در عصر باستان متعلق به چه اشخاص و گروه‌هایی بود؟
شاه / خاندان شاه
نظامیان / مردمان

ویژگی‌های جاده‌سازی در دوره هخامنشیان را توضیح دهید.

سند فرس

مسیر دریایی هند و مصر در زمان پادشاهی کدام فرمانروای هخامنشی شناسایی شد؟ چگونه این شناسایی را بنویسید.

داریوش ← اسکندر

بندر سیراف در دوره ساسانی به چه جهت شهرت داشت؟ ساکنان آنجا در دریای نور و صیادی
مهارت بسیار داشتند

ویژگی‌های تجارت در دوران سلوکیان را بنویسید.

تجملاتی

لغزمنی ← مهری

14 2016

صیسی ← بودایی ← مانوی

به چه دلایلی در دوران ساسانی موبدان اوستا را مکتوب کردند؟ در مباحثات دینی بزرگان با ذکر منبع

در باره اعتادات خود بحث کنند

رسمی شدن دین زرتشتی در دوره ساسانیان چه پیامدهایی داشت؟ گره خوردن دین و سیاست و

ارتقای جایگاه موبدان و حمایت پادشاهان از دین زرتشتی

چرا دوره ساسانیان اهمیت بسزایی در تاریخ دین زرتشتی دارد؟ رسمی شدن دین زرتشتی

در زمان اشکانی چه مسئله‌ای باعث همزیستی مسالمت آمیز پیر و ان دین و عقاید مختلف شد؟
الف) خشونت مذهبی ب) رسمیت یافتن دین در کشور پ) آزادی دینی ت) مقررات اجتماعی منسجم

موبدان موبد چه کسی بود؟

اساس تعالیم زرتشت بر پایه چیست؟
براعتقاد به اهوره مزدا / اعتقاد به جهان آخرت

باورهای کهن ایرانی

بعد از پذیرش دین زرتشت، چه تغییری در نقش **مغان** به وجود آمد؟ زرتشتی شدن
باورهای کهن ایرانی را با آیین زرتشتی ترکیب کردند

اعتقادات و سیاست دینی شاهان هخامنشی چگونه بود؟
باورهای کهن ایرانی
که زرتشتی

آزاد دینی

مانی که بود و چه اعتقاداتی داشت؟

15 יוני

فارسی کهن سے از ابتدا تا پایانِ هخامنشی
فارسی باستان
فارسی اوستایی

فارسی میانه سے از اشکانی تا ساسانی
پہلوی اشکانی سے شمال/شمال مغرب
پہلوی ساسانی سے غرب/جنوب مغرب

فارسی نو سے از ورود اسلام بہ ایران تا الان

کاربست شواهد و مدارک تاریخی:

متن زیر را بخوانید و به پرسش‌های آن پاسخ دهید.

«به نظر بسیاری از محققان، در عهد باستان و مخصوصاً در زمان ساسانیان، تنها فرزندان خاندان شاهی، درباریان، اشراف و موبدان می‌توانستند به مدرسه بروند و تحصیل کنند، اما برای فرزندان توده مردم از قبیل کشاورزان، پیشه‌وران و صنعتگران، این امکان فراهم نبود که در مدارس و آموزشگاه‌های آن دوره درس بخوانند. اینان به طور معمول، حرفه پدران خود را می‌آموختند. شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد برخی گروه‌های اجتماعی مانند پیشه‌وران و بازرگانان در ایران باستان، مخصوصاً در دوره ساسانیان، تلاش می‌کردند تا فرزندانشان بتوانند در مدرسه تحصیل کنند. در دوران ساسانی، آموزگاری، به عنوان یک شغل رسمی، به موبدان اختصاص داشت. آنان بر معارف دین زرتشتی، ادبیات پهلوی و برخی دیگر از علوم زمان خود تسلط داشتند. اداره آموزشگاه‌ها و مدارس نیز عموماً در اختیار موبدان بود.»

الف) در عهد باستان و در زمان ساسانیان، امکان تحصیل برای چه کسانی فراهم نبود؟

ب) آموزگاران در دوران ساسانی به چه علمی تسلط داشتند؟

کدام یک از گزینه‌های ستون سمت راست با شماره‌های ستون سمت چپ مرتبط است؟ (در ستون سمت چپ یک مورد اضافه است.)

(۱) پارسی یا پهلوی اشکانی	الف) زبان مردم بخشی از نواحی شرقی ایران
(۲) ایلامی	ب) زبان متداول در مناطق شمال و شمال شرق ایران
(۳) اوستایی	ج) زبان لوح‌های گلی کشف شده از تخت جمشید
(۴) فارسی میانه	

گوسان‌ها را تعریف کنید. **مویستی دانان دوره‌گردی بود که در زمان اسلاخی داستان‌های ملی و صنیی را در معا بر می خواندند**

زبان‌های ایرانی نو، به چه زبان‌هایی گفته می‌شود؟ **بعد از ورود اسلام به ایران**

در زمان اشکانی نقل چه داستان‌هایی رواج یافت؟

- الف) داستان‌های مربوط به پادشاهان و جنگ‌ها
- ب) داستان‌های ملی و پهلوانی ✓
- پ) داستان‌های اقوام دیگر
- ت) داستان‌های کهن ایرانی

زبان فارسی میانه در میان کدام حکومت‌ها متداول بود؟ **ساسانی / اسلانی**

گوسان‌ها متعلق به چه دوره‌ای می‌باشند و به چه کسانی گفته می‌شد؟ **اسلانیان**

התעשייה

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) کدام منبع در تدوین خدای نامه‌ها و سرودن شاهنامه توسط فردوسی مورد استفاده قرار گرفتند؟

۱- کتاب اوستا

۲- کتاب ویس و رامین

۳- داستان‌های ملی و پهلوانی که گوسان‌ها نقل می‌کردند. ✓

۴- داستان‌های پهلوانی دوره ساسانیان

ب) کدام گزینه در رابطه با کاخ آپادانا درست است؟

۱- مرکز فعالیت‌های مذهبی موبدان موبد بود. ✗

۲- دارای هفت قلعه بود در تو به رنگ‌های مختلف بود. ✗

۳- این کاخ در شهر تخت جمشید ساخته شده بود. ✗

۴- این کاخ در دوران داریوش یکم ساخته شد. ✓

گزینه درست را انتخاب کنید.

الف) هنر گچ‌بری در کدام یک از بناهای دوره اشکانیان به نهایت ظرافت رسید؟

(۴) شهر صدرروازه

(۳) کاخ شهر هترا

(۲) ~~کوه خواجه~~

(۱) معبد آناهیتا

ب) معماری ساسانی با ساخت کدام بنا به اوج رسید؟

(۴) طاق بستان

(۳) کاخ تیسفون

(۲) آتشکده آذرگشنسپ

(۱) کاخ فیروزآباد

اوج ← تیسفون

رُدم ← فیروزآباد

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (دو مورد اضافی است)

(کاخ اردشیر - کاخ تیسفون - طاق بستان - نقش رستم)

الف) معماری ساسانی با ساخت به اوج رسید.

ب) معروفترین نقش برجسته دوره ساسانی، مجموعه است.

متن زیر را بخوانید و به پرسش‌های آن پاسخ دهید:

داریوش یکم در سنگ‌نوشته کاخ آپادانای شوش گوید: «این کاخ که در شوش برپا ساختم، تزییناتش از مسافت‌های دور آورده شد... الوار درخت سدر از لبنان حمل شد. سنگ گران‌بهای لاجورد و عقیقی که در اینجا به کار رفته، از سفدیانا آورده شد. سنگ گران‌بهای فیروزه از خراسان آورده شد که اینجا تراش خورد... کارگرانی که سنگ را تراش دادند، ایونیایی و ساردی (هر دو واقع در آسیای صغیر) بود. زرگرانی که طلاکاری کردند، مادی و مصری بودند. مردمانی که درودگری کردند، ساردی و مصری بودند. مردانی که آجر پخته درست کردند، بابلی بودند. مردانی که دیوار را زینت کاری کردند، مادی و مصری بودند. داریوش شاه گوید: در شوش کاری بسیار بزرگ شد. اهوره‌مزدا مرا حمایت کند.»

محتوای این سنگ‌نوشته، کدام ویژگی هنر و معماری هخامنشی را نشان می‌دهد؟

فراوانی نام‌های مناطق در این سنگ‌نوشته، کدام ویژگی حکومت هخامنشی را نشان می‌دهد؟

کاخ تیسفون دوره ساسانی چه ویژگی‌هایی داشت؟ در کنار رود دجله بود

و طاق و ایوان بزرگی (ایوان کبری) داشت

دستاوردهای حکومت مادی در عرصه معماری را بنویسید. ساختن قلعه کی مستحکم

به چه دلیل مادی‌ها قلعه‌های مستحکمی می‌ساختند؟ به دلیل حملات مداوم آشوری‌ها

ظریف ترین آثار هنری دوران هخامنشیان را در چه صنایعی می توان یافت؟
فلزکاری و زینر آلات

آثار برجسته معماری دوران اشکانی را نام ببرید.
کاخ هترا / کوه خواجه در سیستان